

Heðin Mortensen
borgarstjóri

Rúni í Lágabø

Gott at hoyra gott um grind

Las ein dagin eina grein, har Jákup Petersen yvir-lækni greiddi frá, at grind ikki er so vandamikil, sum nógv vilja gera hana til. Tað gleddi meg ordiliga nógv. Havi verið eitt sindur troyttur av at hoyra um alt tað negativa um grind. Hetta er jú matur, ið kemur úr okkara egnu náttúru. Tað er forferdiligt at hugsa sær, at okur kanska um nøkur fá ár, slett ikki eta matin, sum okur sjálvi kunnu fáa hendur á.

Tað eri forholdsvís fá fólk í dag, ið eta grind yvirhøvur, og tey sum eta hana, eta sera lítið av henni. So tað er ser óhugsandi, at tað sindrið av grind, fólk eta, skal vera skild í, at okur gerast sjúk. Tað átti heldur verið gjørd ein umfatandi kanning av tí mati, ið kemur frá útheiminum. Hesin matur er sprottaður við øllum møguligum eituri, fyri at hann kann halda sær í langa tíð. Er hesin matur góður fyri okkum? Trúgví tí ikki. Havi tó ongantíð sæð nakra útsøgn um hendan mat nakra staðni. Haldi tað vera á sera lágum støði, at professionel fólk, skullu tosa negativt um tann mat, sum hevur hildið ið føroyingin á lívi øll ár, til dagin í dag.

Góðu tónleikarar! – góðu gestir! – verið vælkominn til Musikkstevnuna 2011. og hjartaliga vælkominn til Havnar.

Takk fyri at eg her fái høvi at bera fram eina stutta heilsan, áðrenn vit um eina lítla løtu fara at njóta tónleikin og samanspælið frá teimum átta orkestrunum úr bygd og úr bý, sum fara at spæla fyri okkum á árligu musikkstevnuni. Eg ivist onga løtu í, at vit fara at hoyra kendan og væl spældan tónleik.

Um Musikkstevnuna er at siga, at hon uttan íslit hevur verið hildin á hvørjum ári síðani 1966, og tað sigur ikki so lítið um týðningin, hon hevur havt og hevur fyri horn- og harmoniorkestrini í Føroyum.

Øll hesi árin hava orkestrini eftir tørni og við eldhuga fyriskipað musikkstevnu kring landið, og í ár er hon so í høvuðsstaðnum.

Orkestrini settu sær sum felagsmál fyri 45 árum síðani at hittast eina ferð um árið, og tað skuldi verið løgið, um ikki tað persónliga málið, ið hvør einstakur tónleikari og orkestruleiðari hevur sett sær, er at koma saman við øðrum um felags áhugamál og læra hvønn annan enn betur at kenna. Læra hvør av øðrum, fáa nýggjan íblástur og at menna seg tónlistarliga. Hitta gamlar vinir og kenningar og knýta nýggj vinabond í gaman og álvara, har kennskapurin, tónleikurin og spæligleðin er felagsnevnarin.

Annars hevði Musikkstevnuni ikki verið liv lagað eftir so mong ár.

Í ár er harmoniorkestrið GMH vertur og fyriskipari, og tað fegnast vit um í býráðnum, tí hjá øllum býar- ella bygdstýrum er tað altíð ein jalig kensla og æra, at vera partur av vertskapinum og eftir førimumi at útvega høli, figging og býarrúm fyri stórum mentanartiltøkum, sum í hesum føri er árliga musikkstevnan.

Søgan um GHM er sum tónleikur í “moll”. Tónleikur, ið er eyður, mjúkur og hjartaligur.

Røturnar, gróðrarbotnurin og tónlistarliga vakstrarlendið var í gomlu søguligu Havnini - í umhvørvinum úti á Reyni og á Húsabrúgv, har Georg Hansen, millum havnarfólk vanlig

søgdu teir gomlu.

Tó, at vit eru vælvitandi um, at bíðilistin at sleppa at fáa miðvísa undirvísing í musikkskúlunum er alt ov langur, og at vit, í løtuni,

á tónleikaskúlar uttanlands at nema sær hægri tónleika-útbúgving, fyri seinni at koma heimaftur at undirvísa og læra frá sær.

Tað eru lærararnir í verk-

nevndur bakar Hansen, búði.

Um hann verður sagt, at hann dugdi at spæla øll ljóðføri, sum vóru til, umframt fleiri av teimum, sum ikki vóru uppfunnin enn, og hevði hann havt fleiri armar og munnar, so hevði hann kunnað - einsamallur maður - verið eitt heilt symfoniorkestrur.

Tvey ár fyri, at bakar Hansen doyði í 1924, stovnaðu fimtan av hansara takksomu næmingum harmoniorkestrið GHM, sum stendur fyri Georg Hansens Minde.

William Heinesen skrivar m.a. í sínum endurminningum, at í barnaheim hansara komu tónleikavinir og tónleikaspæl-arar, fyrst og fremst granni teirra, tann ævintýrkendi bornholmski spælimaðurin bakar Hansen, sum eisini var lærari í tónleiki.

William skrivar eisini, at Kaspar Boman, sum hann hevur roynt at lýsa í skaldsøguni um Glataðu spælimenninar, sjálvsagt er bakar Hansen. Men eisini hinir glataðu spælimenninir gingu í barnaheim hansara, Bartskersstovu, at spæla.

“Drúgt er tað, ið drýpur”,

tíanverri ikki klára at nøkta stóra tørvin, tí áhugin at læra at spæla og handfara eitt ljóðføri er so stórus, eru vit fegin um, at tey ungu nú av álvara eru farin at gera vart við seg í musikkklívinum bæði her heima og úti í heimi.

Tað at spæla eitt ljóðføri er ikki longur bara “vælsignað” teimum fáu.

Fólka- og miðnámskúlarnir, musikkskúlarnir og orkestrini eru fyrsta grundarlagið undir tí støði, ið tónleikurin eigur í Føroyum í dag.

Vit kunnu tí ikki fulltakka ótroystiligu eldsálunum kring landið nóg mikið, sum við brennandi áhuga halda liv í tónleikinum, skipa fyri konsertum og undirvísa børn- um og ungdómi okkara í tónleiki.

Takkað verið hesum eldsálum, musikkskúlunum og orkestrunum, eiga vit í dag nógvar yrkistónleikarar í viðurkendum orkestrum uttanlands, og tað hevði helst ongin droymt um fyri nøkrum árum síðani.

Musikkskúlin og orkestrini eru sýnisgluggin og lopfjølín hjá mongum ungdómi at fara

stovunum í morgun, í gjár og fyrradagin væl fullgott prógv um.

Seinastu árin hava vit eisini sæð og hoyrt, at okkara ungdómur hevur áráði og ikki smæðist burtur í altjóða tónleikakappingum, og tað sigur ikki lítið!

Persónliga og sum borgarstjóri er tað mær stór gleði, at GHM og Tórshavnar býur í ár eru vertir fyri Musikkstevnuni, og fari eg at takka GHM fyri, at orkestrið og leiðsla tess átóku sær at skipa fyri stevnuni hesa ferð.

Við hesum orðum er Musikkstevnan 2011 sett, og fari eg at ynskja okkum øllum eina góða, spennandi og fjølbroytta horn- og harmoniorkestrur konsert.

Njótið løtuna og tónleikin! – Gerið so væl!

Palli Dalsgaard

Nú er komið at evstu stund at Sjúrdur missir liv

Tað manglar lítið í, at Føroyar nú verða leysar frá kongaríkinum. Hvør hevði trú tí, at slíkt skuldi henda, meðan ein sambandsmaður sat sum lögmaður. Men alt kann henda, eisini slíkt. Meðan hesin ruðuleikin gongur fyri seg, stríðist Javnaðarflokkurin av øllum alvi við at fáa sjálfstýrslógina lidna, sum tvær ferðir hevur verið afturvíst av donsku regeringini.

Spennandi verður at frætta, um *øvigur mátti jallurin leypa aftur á Jarnbard breiða á triðja sinni*. Tað vóna vit, ið ikki vilja loysing. Enn er tibetur ein stórus partur av veljarunum, ið ikki vilja loysa frá Danmark. Tað sum gongur fyri seg í dag, kann man við góðari samvitsku rópa fyri ábyrgdarloysi. Minnilutalandsstýrið skuldi verða ein loysn, men tað er alt annað. Fáid útskrivað væl, ongantíð ov skjótt.

Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin hava verið teir flokkar, ið veljararnir hava havt eitt vist álit á, men vit hava mist báðar millum hendurnar.